Voorstel aan de raad

Nummer: 25.433

Portefeuille:	D.A. Grimbergen
Programma:	7 Volksgezondheid en milieu
Taakveld:	7.4 Milieubeheer

Onderwerp: Zienswijze begroting 2027 OFGV

Voorgesteld besluit

1. Bij het bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek de volgende zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting 2027 met betrekking tot de verdeelsleutel van de nieuwe structurele taak toezicht op energiebesparing:

   “Lelystad kan instemmen met de kostenverrekening voor de taken Omgevingsveiligheid en beleidsadvies voor omgevingstafels en omgevingsplannen. Er kan niet worden ingestemd met de kostenverrekening voor energietoezicht om de volgende redenen. Door de OFGV wordt niet aangegeven hoe het energietoezicht wordt uitgevoerd. Voor de gemeente Lelystad is door middel van een meerwerkopdracht opdracht verstrekt voor energietoezicht vanaf 2022 tot en met 2025. Dit jaar wordt de inventarisatie afgerond en zijn alle bedrijven in beeld qua EML en kantoorlabel C plicht. Waar nodig zijn dan de juridische trajecten in gang gezet. De werkzaamheden vanaf 2027 worden met het voorstel nu als een gelijke staffel onder alle deelnemers verrekend. Gelet op de meerwerkopdracht is de verwachting dat voor Lelystad een lagere/andere inzet nodig is ten opzichte van de deelnemers waarvoor nog geen aandacht is besteed aan de uitvoering van deze basistaak . De verdeelsleutel zou enig recht moeten doen aan de al gedane inspanning en het verschil in de aard van het voor 2027 en 2028 te verwachten werk. Het is dan ook logisch en fair dat, tot de herijking van de financieringssystematiek in 2028, hiermee rekening wordt gehouden bij het bepalen van de bijdrage voor de gemeente Lelystad voor energietoezicht.”

Urgentie Raad

Dit voorstel moet uiterlijk besloten zijn in de raadsvergadering van 16 december 2025. In plaats van het reguliere besluitvormingsmoment in juni, zal de begroting 2027 worden vastgesteld vóór 1 april 2026. De ontwerpbegroting ligt daarom van 8 oktober 2025 t/m 5 januari 2026 ter inzage, waarbij gemeenteraden en Provinciale Staten worden uitgenodigd om een zienswijze in te dienen. Deze zienswijze termijn is in overeenstemming met artikel 35 van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. Hierin is gesteld dat de zienswijze termijn minimaal 12 weken is.

Voorgaande besluitvorming

De basis voor de begroting 2027 is de begroting 2026 na 1e begrotingswijziging. De raad heeft geen zienswijzen ingediend met betrekking tot de begroting 2026 en de eerste begrotingswijziging 2026.

Inleiding

Op 25 mei 2012 heeft de Raad toestemming verleend tot het aangaan van de Gemeenschappelijke Regeling (hierna GR) voor het oprichten van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (hierna OFGV). De OFGV is een gemeenschappelijke regeling. Zij voert de milieutaken voor twaalf gemeenten en twee provincies in de regio uit

De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (hierna: OFGV) is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de VTH milieutaken van de gemeente. De dienst heeft als taak om toezicht te houden op de naleving van de milieuwetgeving, vergunningen te verlenen en te handhaven, en advies te geven aan de gemeente en andere partijen op het gebied van milieu en duurzaamheid.

In de GR is vastgelegd dat de raden en Staten hun zienswijzen over de ontwerpbegroting en over begrotingswijzigingen naar voren kunnen brengen. Op 30 september 2025 is door de OFGV een informatie brief verzonden waarin de raad wordt geïnformeerd over het naar voren halen van het begrotingsproces 2027. Op 8 oktober 2025 heeft de OFGV de ontwerpbegroting 2027 toegestuurd en gevraagd om zienswijzen met betrekking tot deze begroting. De raadsinformatiebrief is als bijlage toegevoegd en wordt meegenomen in dit voorstel.

In afwijking van het reguliere tijdpad wordt de ontwerpbegroting 2027 eerder aangeboden.
Het Algemeen Bestuur heeft tot deze vervroeging besloten zodat binnen deze bestuursperiode een besluit genomen kan worden over de laatste set wettelijke basistaken die vanaf 2027 structureel ingebracht worden.

Tegelijkertijd stelt het de OFGV in staat om tijdig te voldoen aan de laatste landelijke robuustheidstoets die het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat op 1 april 2026 uitvoert. Hierbij wordt definitief beoordeeld of de omgevingsdiensten voldoen aan de robuustheidseisen die voortkomen uit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH stelsel (IBP-VTH). Door het begrotingsproces naar voren te halen, wordt tijdig inzicht gekregen in de structurele taken en bijbehorende financiële gevolgen.

Tot en met 5 januari 2026 is er de gelegenheid om een zienswijze in te dienen. De definitieve vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur vindt plaats in de vergadering van februari 2026.

Argumenten

1. **De volgende zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting 2027 bij het bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.**

“Lelystad kan instemmen met de kostenverrekening voor de taken Omgevingsveiligheid en beleidsadvies voor omgevingstafels en omgevingsplannen. Er kan niet worden ingestemd met de kostenverrekening voor energietoezicht om de volgende redenen. Door de OFGV wordt niet aangegeven hoe het energietoezicht wordt uitgevoerd. Voor de gemeente Lelystad is door

middel van een meerwerkopdracht opdracht verstrekt voor energietoezicht vanaf 2022 tot en met 2025. Dit jaar wordt de inventarisatie afgerond en zijn alle bedrijven in beeld qua EML en kantoorlabel C plicht. Waar nodig zijn dan de juridische trajecten in gang gezet. De werkzaamheden vanaf 2027 worden met het voorstel nu als een gelijke staffel onder alle deelnemers verrekend. Gelet op de meerwerkopdracht is de verwachting dat voor Lelystad een lagere/andere inzet nodig is ten opzichte van de deelnemers waarvoor nog geen aandacht is besteedt aan de uitvoering van deze basistaak. De verdeelsleutel zou enig recht moeten doen aan de al gedane inspanning en het verschil in de aard van het voor 2027 en 2028 te verwachten werk. Het is dan ook logisch en fair dat, tot de herijking van de financieringssystematiek in 2028, hiermee rekening wordt gehouden bij het bepalen van de bijdrage voor de gemeente Lelystad voor energietoezicht."

1.1 De begroting is verhoogd vanwege toevoeging verplicht in te brengen basistaken

In 2027 brengen de deelnemers de volgende basistaken in bij de OFGV:

- Beleidsadvies omgevingstafels en omgevingsplannen; de deelnemersbijdrage voor deze taak is gebaseerd op het stempercentage van de deelnemers. Hiermee kan worden ingestemd.
- Omgevingsveiligheid; de verhouding van storting in het gemeentefonds voor omgevingsveiligheid vormt de grondslag voor de deelnemersbijdrage. Hiermee kan worden ingestemd.
- Toezicht op energiebesparing. Voor deze toezichtstaak vormt het stempercentage de basis voor de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Hiermee kan **niet** worden ingestemd.

1.2 De werkzaamheden voor energiebesparing zijn grotendeels al met een meerwerk opdracht uitgevoerd

Onder de Omgevingswet gelden verschillende verplichtingen voor bedrijven en gebouweigenaren om het energiegebruik te verduurzamen. Het gaat (voornamelijk) om bedrijven die meer dan 50.000 kWh en/of meer dan 25.000 m3 aardgas (equivalenten) per jaar verbruiken. Deze bedrijven hebben een energiebesparingsplicht volgens het Activiteitenbesluit en de toekomstige Omgevingswet (Bal/Bbl) en een informatieplicht bij de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO). Daarnaast gaat het ook over kantoorgebouwen. Voldoet het gebouw niet aan de eisen (minimaal energielabel C), dan mag dit niet worden gebruikt.

De OFGV heeft afgelopen jaren kennis rondom dit onderwerp opgebouwd en ervaring opgedaan met het uitvoeren van toezicht op energiebesparing, gefinancierd door onder andere meerwerkopdrachten en de Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparing (SPUK-THE). Voor het uitvoeren van deze taak voor alle deelnemers wordt in 2027 uitgegaan van een bedrag van € 701.813.

Door de OFGV wordt voorgesteld om voor het uitvoeren van de basistaak energiebesparing het stempercentage als basis te nemen voor de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Dit zou betekenen dat de gemeente Lelystad een bijdrage betaalt van € 90.699. Wij kunnen hiermee niet instemmen omdat :

- Het stempercentage is gebaseerd op de ingebrachte taken en de daarbij behorende financiële bijdrage. Er is geen koppeling met de inspanningen van de OFGV m.b.t. de energietaak voor de gemeente Lelystad en het stempercentage.
- Voor de gemeente Lelystad is in het kader van een meerwerkopdracht, waarvoor een opdracht is verstrekt voor energietoezicht vanaf 2022 tot en met 2025. Er zijn nog een paar gemeenten waarvoor dit geldt (Almere, Gooise Meren, Hilversum).
- Vanaf 2022 heeft de gemeente Lelystad € 1.320.000,00 beschikbaar gesteld voor meerwerk voor Energietoezicht. Deze bijdrage is incidenteel en komt bovenop de reguliere financiering.

- Dit jaar wordt de inventarisatie afgerond en zijn alle bedrijven in beeld qua EML en kantoorlabel C plicht. Waar nodig zijn dan de juridische trajecten in gang gezet.
- Omdat het nieuwe taken zijn, is niet direct duidelijk hoe de kostenverdeelsleutel (KVS) van de betreffende taken eruit moet zien. Daarom stelt de OFGV pragmatische verdeelsleutels voor. Bij herziening van de KVS in 2028 wordt dan op basis van de ervaringscijfers de verdeling aangepast.
- Voor de gemeenten die nog geen aandacht hebben besteed aan energiebesparing zal echter wel een inhaalslag gemaakt moeten worden, hetgeen zich vertaalt in meer in te zetten uren per casus (en de daarbij behorende kosten). Bij de verdeling van de kosten van deze, in 2027 nieuwe, basistaak over de gemeenten moet hier rekening mee gehouden worden. We stellen daarom dat verdeling van de kosten voor de nieuwe basistaak toezicht op energiebesparing niet op basis van het stempercentage verdeeld moet worden. De provincies zijn al uitgesloten van deze kosten omdat zij voor deze taak niet het bevoegd gezag zijn.
- Op dit moment is de Rijksinventarisatie van de inrichtingen nog niet afgerond. De verwachting is dat de lijst van inrichtingen in 2026 wordt vastgesteld zodat deze meegenomen kan worden in de herijking van de financieringssystematiek 2028. Uit de vastgestelde lijst moet blijken, welke bedrijven al voldoen aan hun energiebesparingsverplichting, en welke daar nog niet aan voldoen.
- In de zienswijze vragen we de OFGV om tot de herijking in 2028 rekening te houden met de eerdere uitgevoerde meerwerkopdrachten bij de verdeelsleutel, omdat bij de gemeenten die eerder aandacht hebben gegeven aan energiebesparing beter inzichtelijk is hoeveel bedrijven al voldoen aan de wettelijke verplichting. Er wordt door de OFGV niet aangegeven hoe zij dit energietoezicht gaat uitvoeren. Er zullen grote verschillen in de aanpak per partner nodig zijn. Dankzij de gemeenten die door het uitgevoerde meerwerk koploper zijn, heeft de OFGV veel ervaring kunnen opdoen. De verdeelsleutel zou recht moeten doen aan de al gedane inspanning en het verschil in de aard van het voor 2027 (en 2028) te verwachten werk.

1.1 *De OFGV staat voor een belangrijke ontwikkelopgave*.

De ontwikkelopgave komt voort uit het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH), het opvolgen van de in 2022 uitgevoerde visitaties en de opdracht van het bestuur aan de om te komen tot een toekomstbestendige dienst die alle taken op een adequaat niveau uitvoert. Het doel is dat de OFGV uiterlijk 1 april 2026 voldoet aan de landelijk vastgestelde criteria voor robuustheid.

De deelnemers hebben aangegeven meer taken bij de OFGV te beleggen zodat de OFGV de taken kan uitvoeren conform de wet. Dit betreft het inbrengen van de wettelijk verplichte collectieve basistaken die niet of op een te laag niveau zijn ingebracht. Het Algemeen Bestuur besloot op 28 juni 2024 tot een temporisering van de inbreng van collectieve basistaken. In 2025 is de eerste set basistaken ingevoerd. In 2026 wordt de 2e set ingevoerd en 2027 volgt de 3e tevens laatste set, conform de door het AB vastgestelde temporisering. De raad heeft geen zienswijzen ingebracht tegen de verhoging van de bijdragen voor het uitvoeren van de basistaken 2025 en 2026.

1.4 de begroting 2027 moet zijn vastgesteld voor 1 april 2026

In de bijgevoegde Gemeenteraads- en Provinciale Staten Informatiebrief Begrotingsproces 2027 OFGV wordt u geïnformeerd dat de OFGV op de goede weg is om op 1 april 2026 te voldoen aan de robuustheidseisen. Het Algemeen Bestuur van OFGV heeft op 26 juni 2025 besloten om het begrotingsproces voor 2027 in de tijd naar voren te halen. Met het naar voren halen van het begrotingsproces 2027 wordt in deze bestuursperiode de laatste stap gezet in de ontwikkeling van de OFGV tot een toekomstbestendige en robuuste dienst. Daarmee wordt voldaan aan de landelijke afspraak dat omgevingsdiensten uiterlijk op 1 april 2026 aantonen dat zij aan alle robuustheidscriteria voldoen.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat monitort elk halfjaar hoe ver de Omgevingsdiensten zijn in hun ontwikkeling naar een robuuste toekomstbestendige dienst. Het ministerie laat n.a.v. de laatste monitoring aan OFGV weten dat “zij het aannemelijk vindt dat OFGV per 1 april 2026 zal voldoen aan de robuustheidseisen”. Om volledig te voldoen is nog 1 stap te zetten: definitieve besluitvorming over de laatste set in te brengen basistaken middels de begroting 2027.

1.5 Vroegtijdig inzicht

Door binnen de huidige bestuursperiode een besluit te nemen over de laatste set wettelijke basistaken die vanaf 2027 structureel ingebracht worden ontstaat tijdig inzicht in de financiële gevolgen. Dit stelt de deelnemers in staat om deze lasten tijdig mee te nemen in de eigen begrotingsvoorbereidingen voor 2027.

1.6 Voor het overige kan worden ingestemd met de ontwerpbegroting.

De begroting is adequaat en transparant opgesteld en ondersteunt duidelijk onze ambities en wettelijke verplichtingen waarbij is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Deze begroting is opgesteld met de bijdragen van de deelnemers doorberekend op basis van de Kostenverdeelsystematiek 2024-2026 (KVS) verhoogd met de jaarlijkse indexatie
  De lastenverdeling tussen deelnemers is in 2027 nog gebaseerd op de huidige kostenverdeelsystematiek. De eerder voorgenomen herziening van deze systematiek wordt, in overleg met de deelnemers, pas per 2028 ingevoerd. In het proces van de herijking van de financieringssystematiek wordt voor alle taken van de OFGV zowel de uitvoering als de kostenverdeling over de deelnemers bijgesteld. Dit wordt verwerkt in de begroting 2028
- Het begrotingstotaal in 2027 wordt geïndexeerd conform de vigerende Gemeenschappelijke Regeling. Salarissen en kosten van inhuur (ongeveer 80% van het begrotingstotaal) worden verhoogd met de Loonvoet sector overheid en de overige kosten (circa 20% van het begrotingstotaal) met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de “Septembercirculaire gemeentefonds” van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze prijsindexen in de septembercirculaire gemeentefonds bedragen 5,1% respectievelijk 2,2% voor 2027. Het gewogen indexcijfer is 4,56%.
- De basis voor de begroting 2027 is de begroting 2026 na 1e begrotingswijziging.
- In 2027 komen er drie verplicht in te brengen basistaken bij, namelijk Beleidsadvies omgevingstafels en omgevingsplannen, Omgevingsveiligheid en Toezicht op energiebesparing. De OFGV voert deze sober en doelmatig uit.

Kanttekeningen

Het bestuur van de VNG heeft specifiek aangedrongen bij het Rijk, om de nieuwe taken en nieuwe eisen aan Omgevingsdiensten budgettair te dekken via de overheidsorganen (gemeenten en provincies) die dit moeten financieren en gemeenten op de hoogte te houden van de resultaten.
Dit op grond van de motie “Nieuwe taken en eisen aan Omgevingsdiensten worden budgettair gedekt via het bevoegd gezag (gemeenten en provincies)” Deze motie is ondersteund door de gemeente Lelystad.
Tot op heden heeft dit nog niet geleid tot het beschikbaar stellen van voldoende middelen door het Rijk, zodat vooralsnog de gemeenten en provincies zelf middelen moeten vrijmaken.

Financiën

De bijdrage van Lelystad wordt geïndexeerd met € 79.564 en verhoogd met de toevoeging van basistaken ad € 19.242 voor Omgevingsveiligheid, € 19.551 voor beleidsadvies en € 90.669 voor energie. Als de begroting ongewijzigd wordt vastgesteld komt de bijdrage uit op €1.951.867.

Na vaststelling van de begroting 2027 door het AB kan vervolgens een actualisatievoorstel bij de Programmabegroting 2027 en Meerjarenraming 2027-2029 worden ingediend.

Na vaststelling van de begroting 2027 door het AB kan vervolgens een actualisatievoorstel bij de Programmabegroting 2027 en Meerjarenraming 2027-2029 worden ingediend.

Vervolg

De OFGV wordt geïnformeerd over de in te dienen zienswijzen.

Bijlagen

- Brief ontwerpbegroting 2027
- Ontwerpbegroting 2027
- Raadsinformatiebrief begrotingsproces 2027
- Kadernota 2026

Lelystad, 28 oktober 2025

Het college van de gemeente Lelystad,

de gemeentesecretaris,
C.J.M. Swart
**Dit voorstel is digitaal vastgesteld en ondertekend*